

11. Прилипко С. М. Предмет права соціального забезпечення : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.05 / С. М. Прилипко. – Х., 2007. – 47 с.
12. Костюк В. Л. Суб'єкти права соціального забезпечення: поняття, особливості та види [Електронний ресурс] / В. Л. Костюк // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2015. – № 2(12). – Режим доступу: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2015/n2/15kvlotv.pdf>
13. Право соціального забезпечення: навч. посіб. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, С. М. Синчук та ін.; за ред. П. Д. Пилипенка. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2006. – 496 с.
14. Мачульская Е. Е. Право социального обеспечения : [учебн. пособие для вузов] / Е. Е. Мачульская, Ж. А. Горбачева. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : ЗАО «Книжный мир», 2000. – 293 с.
15. Михайлівська І. М. Система соціального захисту населення в Україні: сутність, основні складові та напрямки вдосконалення / І. М. Михайловська, О. В. Неліпович // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – № 6 – Т. 4. – С. 255–260.
16. Чутчева О. Г. Правове регулювання соціального захисту громадян України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / О. Г. Чутчева. – Х., 2003. – 19 с.
17. Чутчева О. Право на социальную защиту: вопросы теории / О. Чутчева // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 8. – С. 62–64.
18. Нагребельний В. П. Соціальний захист / В. П. Нагребельний, Н. Б. Болотіна // Юридична енциклопедія: В 6 т., Т. 5 : П-С / Редкол. : Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К. : Укр. Енцикл., 2002. – 720 с.
19. Кочемировська О. А. Основні напрями оптимізації системи соціального захисту в Україні / О. А. Кочемировська, О. М. Пищуліна. – К. : НІСД, 2012. – 54 с.
20. Роик В. Д. Основы социального страхования / В. Д. Роик. – М. : Анкил, 2007. – 456 с.
21. Устинов С. О. Співвідношення термінів «соціальний захист» та «соціальне забезпечення» в законодавстві України / С. О. Устинов // Юридична наука і практика. – 2011. – № 2. – С. 90–95.
22. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України : [посіб.] / М. Д. Бойко. – К. : «Олан», 2004. – 312 с.

** Булкат Людмила Миколаївна – аспірантка Інституту законодавства Верховної Ради України.*

УДК: 351.9

Карім Ємельяненко*

РЕАЛІЗАЦІЯ НОВИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ СІЛЬСЬКОГО РІВНЯ В ПРОЦЕСІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ: ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

У статті досліджено нові повноваження органів місцевого самоврядування сільського рівня в процесі децентралізації – передачі повноважень від органів державної влади до структури органів місцевого самоврядування в Україні. Висвітлено питання удосконалення місцевого самоврядування як інституту через реалізацію його органами нових повноважень. У результаті дослідження розглянуто окремі практичні аспекти реалізації повноважень органами місцевого самоврядування, а саме – сільськими та селищними громадами.

Ключові слова: децентралізація, органи місцевого самоврядування сільського рівня, реалізація повноважень.

Емельяненко К. О. Реализация новых полномочий органами местного самоуправления сельского уровня в процессе децентрализации: практические аспекты.

В статье исследованы новые полномочия органов местного самоуправления сельского уровня в процессе децентрализации – передачи полномочий от органов государственной

власти в структуру органів місцевого самоуправління в Україні. В роботі раскрыты вопросы усовершенствования местного самоуправления как института с помощью реализации его органами новых полномочий. В результате исследования рассмотрены отдельные практические аспекты реализации полномочий органами местного самоуправления, а именно – сельскими и поселковыми общинами.

Ключевые слова: децентрализация, органы местного самоуправления сельского уровня, реализация полномочий.

Yemelianenko K. O. Implementation of the new powers by the local authorities of rural level in the decentralization process: practical aspects.

In the article explored new powers of local authorities in rural level in decentralization process – the transfer of authority from the public authorities to the local government's structure in Ukraine. The paper disclosed issues of improvement of local government as an institution by implementing its authority's new powers. We consider separately some practical aspects of implementing powers by local authorities such as rural and settlements communities.

Keywords: decentralization, local government rural level, implementation of authorities.

Реалізація нових повноважень органами місцевого самоврядування в процесі децентралізації є однією з найактуальніших проблем для сучасної юридичної науки. Тому що однією з важливіших складових органів місцевого самоврядування є саме повноваження – їх функції, права та обов'язки. На даному етапі державна політика України цілком спрямованна на здійснення реформування у місцевому самоврядуванні через децентралізацію.

Реформа з передачі повноважень на місцевий рівень набирає впевнених обертів та згодом має визначити доцільність та коефіцієнт спроможності кожної територіальної громади, що приймає на себе виконання наданих їй повноважень.

Питаннями прав та повноважень місцевого самоврядування та регіонального розвитку опікувались такі фахівці, як: І. П. Сторожук, В. М. Куйбіда, М. К. Орлатий, О. С. Ігнатенко, В. В. Тертичка, В. П. Удовиченко, О. В. Батанов, К. В. Мануїлова, Г. Г. Абасов, А. Ф. Ткачук, Ю. П. Шаров, М. О. Баймуратов та ін.

У науковій літературі фахівцями вже зроблено ряд обґрунтувань з практичної необхідності передачі повноважень на рівень сільського та міського самоврядування, проте на переконання вчених дослідження особливостей реалізації повноважень органів місцевого самоврядування не проводилося. Адже країна знаходиться саме в процесі реформи децентралізації.

Мета статті полягає у практичному аналізуванні реалізації нових повноважень місцевим самоврядуванням сільського та селищного рівня в процесі децентралізації.

Проведення державної політики з децентралізації в Україні обумовило прийняття Верховною Радою пакету законів, якими вже передані повноваження з щаблів профільних центральних органів влади (їх регіональних представництв/відділень) на місцевий рівень – сільського, селищного, міського самоврядування, а також сільських, селищних, міських, об'єднаних територіальних громад. Тож органи місцевого самоврядування тепер виконують повноваження з надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації, Держархбудконтролю, Держгеокадастру та Державної міграційної служби України.

Так, відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг» [1], з 04.04.2016 року повноваження у сфері реєстрації місця проживання фізичних осіб делегуються виконавчим органам сільських, селищних, міських рад.

Положеннями Закону визначено, що виконавчий орган сільської, селищної або міської ради або сільський голова (у разі, якщо відповідно до закону виконавчий орган сільської ради не утворено), є органом реєстрації, що здійснює: реєстрацію, зняття з реєстрації місця проживання особи на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, на яку поширюються повноваження відповідної сільської, селищної, або міської ради;

передачу інформації та внесення у встановленому законом порядку відомостей про реєстрацію та зняття з реєстрації місця проживання чи перебування до Єдиного державного демографічного реєстру.

На виконання Закону кожний районний сектор Управління Державної міграційної служби до 4 квітня 2016 року має передати відповідним виконавчим органам міської, сільських рад, об'єднаних територіальних громад картотеки, що складаються з відомостей про реєстрацію у формі картки реєстрації особи та адресної картки. Державна міграційна служба України, згідно прийнятого Закону України, втрачає свої повноваження з 4 квітня 2016 року проводити реєстрацію, зняття з реєстрації місця проживання громадян.

Щоб забезпечити здійснення сільськими та міськими органами місцевого самоврядування реалізацію нових повноважень у відповідності зі змінами до Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» [2] на практиці, в кожному районі кожної області з сільськими, селищними і міськими головами проводяться консультативно-роз'яснювальні заходи, за результатами яких приймаються спільні рішення щодо:

1) утворення комісії по передачі – прийманню картотек від територіального підрозділу Державної міграційної служби України в області до органів реєстрації (сільських, селищних, міських рад);

2) вирішення питання щодо виділення приміщень для зберігання картотек з питань реєстрації фізичних осіб із зазначенням наявності необхідних площ для їх розміщення;

3) забезпечення підключення органів реєстрації до Єдиного державного демографічного реєстру та ведення Реєстру територіальної громади.

Таким чином, на рівні кожного сільського органу місцевого самоврядування буде вихід до Єдиного державного демографічного реєстру, що дозволить упорядкувати належним чином облік реєстрації фізичних осіб та зробить систему реєстрації більш прозорою і доступною та прискорить сам процес реєстрації для громадян, а головне – наблизить публічно-адміністративну послугу до людини.

Згідно пакету децентралізаційних законів, що вступили в дію 1 січня 2016 року, здійснюється передача на місця повноважень і у сфері державної реєстрації бізнесу та прав на нерухомість, яка повністю завершиться не пізніше 30 квітня 2016 року.

Окремо хотілось би зазначити, що кошти, які надійдуть до місцевого бюджету, сільська чи міська громада зможе використати не лише на розвиток центрів надання таких послуг, а й на поточні потреби з утримання інфраструктури своєї території (тобто це кошти спецфонду місцевого бюджету). Тепер громадяни зможуть здійснювати реєстрацію бізнесу в будь-якому куточку України, а нерухомості – в межах області.

Розглянемо новели законодавства в сфері реєстрації більш детально. Законами, зокрема передбачається:

1) передача функцій з державної реєстрації виконавчим органам сільських, селищних, міських рад (у тому числі об'єднаних територіальних громад), місцевим державним адміністраціям, нотаріусам та акредитованим суб'єктам;

2) перерозподілення надходжень до державного та місцевих бюджетів;

3) уніфікація процедур державної реєстрації нерухомості та бізнесу;

4) запровадження принципу екстериторіальності у межах області;

5) запровадження можливості подачі електронних документів для проведення реєстраційних дій у сфері нерухомості усіма суб'єктами;

6) скорочення переліку документів, що подаються для державної реєстрації нерухомості та бізнесу (у тому числі за рахунок їх отримання в електронній формі від державних органів);

7) запровадження дворівневої системи адміністративного оскарження рішень державних реєстраторів;

8) запровадження відповідальності суб'єктів державної реєстрації за порушення у сфері державної реєстрації прав;

9) запровадження нової системи розрахунку розмірів адміністративного збору за проведення державної реєстрації нерухомості та бізнесу:

– кошти, отримані за послуги з державної реєстрації, що надаватимуться виконавчими органами сільських, селищних та міських рад, надходитимуть до відповідних місцевих бюджетів;

– кошти, отримані за послуги з державної реєстрації, що надаватимуться державними адміністраціями, надходитимуть до місцевого бюджету та бюджету України;

– кошти, отримані за послуги з державної реєстрації, що надаватимуться нотаріусами та акредитованими суб'єктами, у розмірі **40 %** надходитимуть до Державного бюджету України.

Відповідні зміни вже внесені до діючого законодавства, що регулюють використання коштів за надані адміністративні послуги. Так, Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування окремих адміністративних зборів» [3] здійснює перерозподіл надходжень державного та місцевих бюджетів у зв'язку з передачею органам місцевого самоврядування та місцевим держадміністраціям повноваження з надання адміністративних послуг у сферах державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та системи надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців. Тобто, кошти від надання адміністративних послуг йтимуть не до Державного бюджету, а залишатимуться в регіонах для наповнення сільських, селищних, бюджетів об'єднаних територіальних громад.

Щодо реєстрації нерухомого майна – Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» [4] регламентує здійснення реєстрації місцевими органами влади, нотаріусами та акредитованими суб'єктами; планується остаточно відмовитися від свідоцтв через надання витягів з реєстру та можливість вчинення нотаріальних дій на підставі відомостей реєстру; через електронні сервіси маємо остаточно відійти від довідок, що символізують радянське минуле.

Щодо реєстрації бізнесу, Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців» та деяких інших законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень з державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» [5] встановлює здійснення реєстрації місцевими органами влади, нотаріусами та акредитованими суб'єктами; скасовується процедура підтвердження відомостей про юридичну особу; запроваджується принцип екстериторіальності щодо реєстрації бізнесу чи громадського об'єднання.

Що ж до передачі повноважень у сфері державного архітектурно-будівельного контролю, то ці функції практично легше і швидше можуть прийняти на себе не сільські, а саме міські та селищні виконавчі органи місцевого самоврядування (у тому числі об'єднаних територіальних громад). Відповідні можливості передбачені Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та вдосконалення містобудівного законодавства» [6], що набрав чинності ще у вересні **2015** р. Законом встановлено, що надання документації, яка надає право на виконання підготовчих і будівельних робіт, проведення архітектурно-будівельного нагляду і прийняття в експлуатацію готових об'єктів будівництва може здійснюватися виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, а також структурними підрозділами районних державних адміністрацій з питань держархбудконтролю. Це дозволить громадам здійснювати моніторинг містобудівної діяльності і, як наслідок, привести до зменшення незаконної забудови [7].

Щодо здійснення даних повноважень місцевим самоврядуванням сільського та селищного рівня, наше відповідне авторське бачення з цього питання констатує низьку активність з прийняття на себе даних функцій. Адже серед самоврядування сільського рівня децентралізаційним процесам ще передує тривалий процес об'єднання територіальних громад. Натомість міста та міські об'єднані територіальні громади досить швидко взялися реалізовувати дані повноваження через новостворені центри надання адміністративних послуг.

Практично ж повноваження Держархбудінспекції передаються через консультативно-роз'яснювальну допомогу обласних державних адміністрацій та обласних рад, а також регіональними Офісами реформ, що покликані опікуватися цим процесом в регіоні для

сільського та міського самоврядування. Зокрема, Постановою Кабінету Міністрів України було затверджено «Примірне положення про органи державного архітектурно-будівельного контролю» [8], що дозволяє задати єдиний алгоритм до створення таких виконавчих органів на рівні сільського та міського місцевого самоврядування. Також електронний ресурс Мінрегіонбуду [9] оприлюднив пам'ятку органам місцевого самоврядування, в якій покроково розписаний порядок дій при створенні сільського чи міського органу держархбудконтролю.

Делегування повноважень Держгеокадастру на місця – виконавчим органам сільських, селищних та міських рад – один з кроків до децентралізації у сфері земельних відносин. Практично ж, доступ до бази даних Держгеокадастру відбувається через підключення відповідних підрозділів органів місцевого самоврядування до електронної системи відповідного державного реєстру, що значно спрощує жителю міста чи селища отримання адміністративної послуги та підвищить рівень комфорту громадян у взаємодії з посадовцем при отриманні необхідної інформації.

Для цього виконавчі органи сільського чи міського самоврядування мають установити відповідне програмне забезпечення, а уповноважені посадові особи успішно пройти стажування, щоб відповідати кваліфікаційним вимогам, зазначеним у п. 3 ст. 6 Закону України «Про Державний земельний кадастр» [10], та повідомляють Головне управління Держгеокадастру в області.

Такі нововведення зумовлені тим, що з 1 березня 2016 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг» [1] від 10 грудня 2015 року № 888-VIII. Відтак до повноважень виконавчих органів сільських, селищних та міських рад у галузі земельних відносин входить надання відомостей із Державного земельного кадастру, а також вирішення інших земельних питань. На даний час переважна більшість районних державних адміністрацій, сільські, селищні і міські ради ще визначаються з практичною можливістю надання відомостей із Державного земельного кадастру з урахуванням організаційного та технічного забезпечення тих же сільських та селищних рад. У багатьох невеликих містечках та селищах, де запроваджено та належним чином організовано роботу центрів з надання адміністративних послуг вже реалізуються нові повноваження органів самоврядування. Так, як і в реалізації інших повноважень суб'єкти їх надання мають також відповідати вимогам нормативно-правових актів та документам щодо системи захисту інформації, зокрема Законам України «Про адміністративні послуги» [11], «Про інформацію» [12], «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [13], «Про захист персональних даних» [14] та ін.

Однією з перших проблем, з якою зіштовхнулися надавачі нових адміністративних послуг, як в містах, так і в сільській місцевості, – є відсутність профільних спеціалістів із відповідною освітою та досвідом роботи у даній сфері. Так, стажування спеціаліста-кандидата на посаду у сфері земельних відносин проводиться безоплатно державним кадастровим реєстратором терміном не більше одного місяця. За результатами успішного навчання державний кадастровий реєстратор видає стажеру відповідну довідку. Не потребує проходження стажування особа, яка перед призначенням на посаду адміністратора центру надання адміністративних послуг чи на посаду у виконавчий орган місцевого самоврядування працювала державним кадастровим реєстратором протягом останніх двох років.

З метою здійснення необхідних підготовчих заходів із забезпечення передачі та реалізації нових повноважень Держгеокадастр попередньо активно вивчав організаційну й технічну готовність районних державних адміністрацій, сільських, селищних, міських рад щодо облаштування відповідних робочих місць і встановлення відповідного програмного забезпечення Державного земельного кадастру в центрах надання адміністративних послуг і виконавчих органах сільського і міського самоврядування. Хоч повноваження вже фактично передані, можемо сміливо спрогнозувати, що переважна більшість сільських та селищних рад ще не визначилася зі шляхами й методами реалізації нових повноважень, частина, на нашу думку, взагалі не готові реалізовувати зазначені повноваження за відсутності організаційного

(посадова особа з кваліфікаційними вимогами) та технічного забезпечення. Але автори переконані у великій практичній ймовірності здійснення даних перетворень, зокрема в тому, що третина сільських, селищних, об'єднаних територіальних громад зможуть реалізовувати такі повноваження до кінця 2016 року (після проходження стажування відповідними особами, облаштування робочих місць, забезпечення відповідним програмним забезпеченням).

Висновки. Загалом, автори децентралізаційних новел законодавства впевнені у результативності та ефективності змін щодо реалізації нових повноважень місцевим самоврядуванням, а особливо його сільською ланкою. Повноваження у сфері реєстрації місця проживання фізичних осіб, які здійснюються виконавчими органами сільських, селищних чи міських рад, на нашу думку, дійсно наближають такі адміністративні послуги до людини чи громадянина, не беручи до уваги матеріально-технічне забезпечення процесу. Здійснення повноважень органами місцевого самоврядування щодо державної реєстрації бізнесу, громадських формувань та нерухомості має на меті швидкість та зручність надання послуги через запровадження електронних сервісів. Для здійснення ефективного моніторингу та вдосконалення містобудівного законодавства органам місцевого самоврядування передано повноваження у сфері архітектурно-будівельного контролю. На нашу думку, це важливий крок для боротьби з незаконною забудовою, зокрема в приміській та міській смугах. Децентралізація з надання послуг у сфері земельних відносин на місцях запроваджується теж для зручності їх отримання. Автори реформи переконані в перевагах економії часу і коштів отримувачів цих послуг, а зокрема, – селян, яким не потрібно буде їхати в центри надання адміністративних послуг, що знаходяться в районному центрі. Тобто, послугу можна буде отримати, умовно кажучи, в сільській раді. Важливим позитивом децентралізації означених повноважень є те, що кошти від надання адміністративних послуг більшою частиною будуть надходити саме до сільського чи міського бюджету, до бюджету об'єднаної територіальної громади. Через таку кількість наданих повноважень очевидно є і певна неузгодженість дій дрібних сільських рад. Адже організаційно-технічна та бюджетна забезпеченість сільських рад залишає бажати кращого.

Хотілося б додати, що даний шлях розвитку самоврядування, насамперед сільського, для України є невідворотнім. Адже Україна, ратифікувавши у липні 1997 р. Європейську Хартію місцевого самоврядування [15], прийняла як орієнтир власного розвитку європейські стандарти місцевого самоврядування. І на сучасному етапі розвитку реалізовується загальноєвропейська тенденція у цій сфері саме через поступовий перехід від систем управління громадами до системи «доброго врядування» («*good governance*») – демократичного, ефективного, адекватного сучасним завданням, прозорого, публічного та підзвітнього громадськості місцевого і регіонального управління [16].

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг: Закон України від 10 грудня 2015 р. № 888-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/rada/show/888-19>

2. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11 грудня 2003 р. № 1382-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/1382-15>

3. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування окремих адміністративних зборів: Закон України від 26 листопада 2015 р. № 836-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/836-19>

4. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 1 липня 2004 р. № 1952-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/1952-15>

5. Про внесення змін до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців» та деяких інших законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень з державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 26 листопада 2015 р. № 835-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/835-19>

6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та вдосконалення містобудівного законодавства: Закон України від 9 квітня 2015 р. № 320-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/320-19>

7. Передача повноважень Держархбудінспекції України виконавчим органам місцевого самоврядування (27.01.2016 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/building/derzhavniy-arhitekturno-budivelnyy-kontrol-ta-naglyad/peredacha-povnovazhen-u-sferi-arhitekturno-budivelnogo-kontrolyu-na-mistseviy-riven/peredacha-povnovazhen-derzharhbudinspektsiyi-ukrayini-vikonavchim-organam-mistsevogo-samovryaduvannya/>

8. Примірне положення про органи державного архітектурно-будівельного контролю, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 р. № 671 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/671-2015-p>

9. Кроки, які необхідно здійснити органам місцевого самоврядування під час визначення потреб та можливостей щодо виконання повноважень у сфері державного архітектурно-будівельного контролю (27.01.2016 р.) [Електронний ресурс] // Сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/building/derzhavniy-arhitekturno-budivelnyy-kontrol-ta-naglyad/pitannya-vidpovid/>

10. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 7 липня 2011 р. № 3613-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3613-17>

11. Про адміністративні послуги: Закон України від 6 вересня 2012 р. № 5203-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>

12. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

13. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 5 липня 1994 р. № 80/94-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/80/94-vr>

14. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 р. № 2297-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>

15. Міжнародний документ Ради Європи «Європейська Хартія місцевого самоврядування» від 15.10.1985 р., ратифікований Законом України від 15 липня 1997 р. № 452/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_036

16. Реформа місцевого самоврядування в Україні: історія, стан, перспективи / [Концепція, упорядкування та наукова редакція Сергія Панцира]. – К. : «Фонд Європа ХХІ» – 2011. – С. 36.

* *Ємельяненко Карім Олегович – аспірант кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Національного університету біоресурсів і природокористування України.*

УДК 352.07:342.553(045)

Андрій Калінкін *

КОНСТИТУЦІЙНІ МОДЕЛІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ: ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ

Стаття присвячена дослідженню моделей децентралізації державної влади у зарубіжних країнах з метою запозичення корисного досвіду конституційного реформування системи публічної влади.

Ключові слова: децентралізація, конституційна реформа, європейська міждержавна інтеграція, публічна влада, місцеве самоврядування.